

Ekonomické hodnotenie investície

podľa bodu C.5 uznesenia vlády SR č. 649/2020

Dátum hodnotenia

9.2.2024

Autor: Katarína Čardášová

Názov projektu	Posilnenie preventívnych opatrení, zvýšenie rýchlosti detekcie a riešenia incidentov - aktualizácia
Predkladateľ	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR)
Výška nákladov	Investícia: 15,5 mil. eur Prevádzka (1 rok priemer): 1,2 mil. eur

Zhrnutie projektu

Opis projektu	Projektom bude vybudovaný Systém včasného varovania (EWS), rozšírené existujúce bezpečnostné pracovisko MIRRI pre sedem nových organizácií (Vládny SOC) a na vybrané organizácie budú zavedené monitorovacie nástroje.
Cieľ projektu	Cieľom projektu je zvýšenie úrovne zabezpečenia informačných systémov v prostredí verejnej správy voči kybernetickým útokom.
Ďalšie informácie	<p>Dopyt, ciele a alternatívy sú analyzované vo zverejnenom hodnotení z 12/2023. Aktualizácia hodnotenia je pripravená na základe žiadosti investora v súlade so zákonom pred vyhlásením verejného obstarávania.</p> <p>Investor sa v aktualizácii zameril na lepšie zdôvodnenie potreby nakupovaných zariadení a softvéru bez úpravy plánovaného rozsahu. Hlavné odporúčania k projektu sa týkali zdôvodnenia výberu nakupovaných produktov a preukázanim, že ich výber splní definované ciele s minimálnymi nákladmi. Ich vyhodnotenie po aktualizácii je v časti analýza nákladov. Odhadované náklady projektu sa nezmenili.</p> <p>MIRRI pripravilo návrh prístupu k rozvoju kybernetickej bezpečnosti v štátnej správe, ktorého aplikáciou sa zaisťuje investovanie do prioritných projektov. Pripravované usmernenie pre posudzovanie efektívnosti pracoviska SOC umožní riadiť rozvoj koncepčne a investovať do priorit z pohľadu kritickosti prevádzkovaných systémov, možnosti využiť vybudované kapacity pre celý sektor (napr. zdravotníctvo) a využitia už existujúcich kapacít. Pracovnú verziu usmernenia je potrebné dopracovať, vrátane jasného spôsobu vyhodnotenia splnenia definovaných kritérií.</p> <p>Časť údajov uvedených v aktualizácii hodnotenia vychádza z neverejných podkladov, ktoré investor poskytol Ministerstvu financií SR (MF SR) a nie sú súčasťou zverejnenej štúdie.</p>

Hodnotenie projektu

Súlad s investičným plánom a stratégiou	Projekt sa nachádza vo zverejnenom investičnom pláne MIRRI SR. Projekt je zaradený v Pláne obnovy a odolnosti v rámci Komponentu 17 Digitálne Slovensko.
Analýza nákladov	<p>Porovnané jednotkové ceny za: 1,5 mil. eur (9 % z celkovej hodnoty)</p> <p>Úspora ročne z ceny prevádzky: 0,4 mil. eur (v porovnaní s benchmarkom prevádzky vo výške 5 % z investičných výdavkov)</p> <p>Odhad celkových investičných aj prevádzkových nákladov je rovnaký, ako bol uvedený vo verzii pred aktualizáciou. Investor v rámci vysporiadania odporúčaní potvrdil, že prevádzka bude po roku 2026 hradená zo štátneho rozpočtu a zvýšené prevádzkové náklady zdôvodňuje platbami za licencovaný SW. Napriek tomu odporúčame hľadať spôsoby ako znížiť odhadované náklady na prevádzku v súlade s benchmarkom (úspora 0,4 mil. eur ročne).</p> <p>V rámci aktualizácie MIRRI vypracovalo analýzu minimalizácie nákladov s popisom rozhodnutí, ktoré v prípravnej fáze znížili odhad nákladov projektu. Minimalizácia nákladov je vhodný</p>

	<p>nástroj pre kybernetické projekty, pri ktorých nie je možné vyčíslieť finančnú hodnotu prínosov tak, aby ju bolo možné v praxi overiť.</p> <p>Optimalizačnými opatreniami (tabuľka 1) sa podľa investora podarilo znížiť odhadované náklady projektu na 10 rokov o takmer 11 mil. eur oproti scenáru bez optimalizácie. Hlavnými opatreniami boli prioritizovaný nákup zariadení a technológií namiesto plošného nasadenia (3,3 mil. eur), využitie existujúcej infraštruktúry v čo najväčšej miere (3,2 mil. eur), či zníženie požiadaviek na technológie pri dosiahnutí rovnakých cieľov ako drahšie alternatívy (2 mil. eur). Investor ďalej kvantifikuje úsporu vo výške 12 mil. eur, tá sa však kvôli využitiu expertných odhadov nedá nezávisle overiť.</p> <p>Okrem kvantifikovaných úspor priniesli opatrenia podľa investora aj ďalšie nevyčíslené prínosy, napríklad rýchlejšiu detekciu a efektívnejšiu analýzu incidentov, zvýšenie kvality alertov či vyššiu utilizáciu dostupných dát a prevádzkových kapacít.</p>
<i>Ďalšie zistenia a riziká</i>	<p>Odporúčania z ekonomického hodnotenia 2023 sú zapracované nasledovne:</p> <ul style="list-style-type: none">• Investor doplnil rozdielovú analýzu ako prílohu k neverejnej časti dokumentácie. Výber nástrojov bol zdôvodnený s ohľadom na bezpečnostné hrozby a zistené existujúce vybavenie na jednotlivých organizáciách.• Namiesto analýzy prínosov a nákladov bola podľa odporúčania doložená vykonaná analýza minimalizácie nákladov ako príloha v neverejnej časti dokumentácie. Optimalizáciou rozsahu bola podľa odhadov investora dosiahnutá úspora ešte pred predložením projektu na hodnotenie takmer 23 mil. eur. Overiteľná je časť za 11 mil. eur, pričom investor uvádza aj viaceré nekvantifikované úspory plynúce z opatrení.• Potreba obstarávaného hardvéru a licencií bola dostatočne zdôvodnená, nie je tak potrebné ďalej upravovať rozsah projektu. Pôvodne odporúčaná úspora za 4 mil. eur bola odôvodnená potrebou riešenia vo vysokej dostupnosti v režime 24/7, čomu zodpovedá aj zdvojená konfigurácia prvkov, ktoré zabezpečuje NASES. Investor tiež zdôvodnil výkonnostné parametre a kapacitné požiadavky aj s cenovými ponukami.• Plán implementácie spolu s metódou riadenia bol doplnený do projektovej dokumentácie.• Investor uviedol, že prevádzkové náklady do roku 2026 sú súčasťou rozpočtu projektu, prevádzka po roku 2026 má byť zahrnutá do prognózy čerpania štátneho rozpočtu.
Odporúčania	
	<p>Pred vyhlásením verejného obstarávania:</p> <ul style="list-style-type: none">• Znížiť prevádzku na bežnú úroveň 5 % z ceny investičných výdavkov (potenciálna priemerná úspora 0,4 mil. eur ročne). <p>V priebehu projektu:</p> <ul style="list-style-type: none">• Zverejniť plánovanú koncepciu o riešení bezpečnostného monitoringu pre verejnú správu vrátane budúceho zdroja financovania prevádzkových nákladov.• Dopracovať pracovnú verziu usmernenia tak, aby bol jasný mechanizmus vyhodnocovania splnenia zvolených kritérií.• Pripraviť metodické odporúčanie pre proces zberu údajov a vyhodnocovania plnenia cieľov kybernetických projektov vo verejnej správe.• Na základe usmernenia pripraviť metodiku, poľa ktorej budú overované potreby budovania vlastných bezpečnostných pracovísk.
<i>Prílohy</i>	
<i>Upozornenie</i>	<p>Všetky sumy v hodnotení sú uvedené v eur s DPH v cenovej hladine aktuálneho kvartálu. Ekonomické hodnotenie MF SR má pre subjekty odporúčací charakter a negarantuje</p>

prostriedky z rozpočtu verejnej správy v hodnote investičného projektu. Rozhodnutie o realizácii projektu je v kompetencii jednotlivých ministrov.

Tabuľka 1: Súhrn vybraných kvantifikovaných opatrení v rámci minimalizácie nákladov (mil. eur na 10 rokov)

Popis opatrenia	Úspora
Využitie existujúcej technológie a vybavenia (SIEM)	2,1
Využitie existujúcej technológie a vybavenia (SOAR)	1,0
Využitie existujúcej technológie a vybavenia (ServiceDesk)	0,07
Využitie cloudového riešenia pre manažment bezpečnostného nástroja (1)	0,4
Nasadenie hardvéru na vybrané organizácie podľa veľkostných kritérií	0,1
Zdieľanie indikátorov kompromitácie s vybranými sektorovými SOC	4,0
Substitúcia licencie antivírusu pokročilejším riešením	0,7
Nasadenie agentov pre skenovanie zraniteľností len na vybrané servery	0,6
Obstaranie licencie pre bezpečnostný nástroj (2) bez hardvéru od výrobcu	0,1
Minimalizácia požiadaviek na počet zariadení pre bezpečnostný nástroj (3)	1,9
SPOLU	10,97

Zdroj: neverejná ŠU projektu, spracovanie ÚHP